

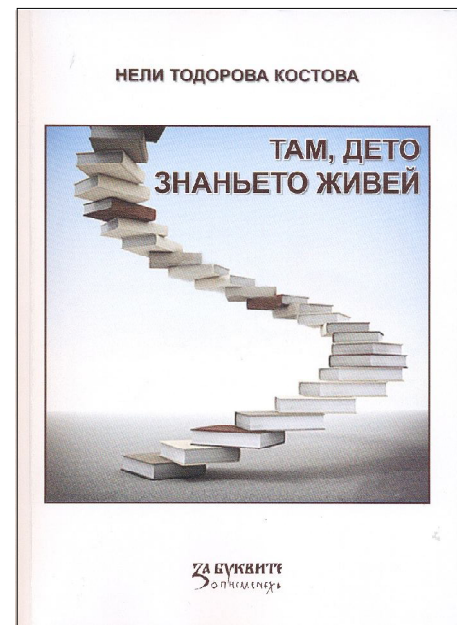

НЕЛИ КОСТОВА ПРЕДСТАВЯ В МОНОГРАФИЯ БИБЛИОТЕКАТА КАТО КУЛТУРЕН ФЕНОМЕН

д-р Стела Георгиева

Доц. д-р Нели Костова, преподавател в УниБИТ, работи усърдно и задълбочено в сферата на библиотечната и библиографската проблематика. През 2010 г. тя подготви в самостоятелна книга изследването си „Библиотеки и цензура”, чиято цел е запознаване с мисията на библиотеката, същността и историята на цензурата, представяйки същевременно видни автори и текстове, които биват подлагани на контрол в няколко епохи¹. По същото време излезе и едно нейно впечатляващо изследване за библиографията в структурата на науката².

Неотдавна по библиотечните рафтове е и новата книга от доц. Нели Костова – монографията „Там, дето знанъето живей”³. Книгата е определена от авторката като „документално изследване”, тъй като в самата структура се съдържат редица документални източници, включително и архивни материали, а също и солидна библиография, върху която са направени десетки добросъвестни позовавания и оценки. Едно от достойнствата на монографията е личната позиция на доц. Н. Костова по редица професионални проблеми, свързани с изучаването на феномена библиотека. Представените възгледи на видни автори, свързани с проблематика на изследването, са поднесени с оглед на тяхната хронология. Същевременно Н. Костова поднася едно умело композирана научна монография, структурирана в увод, осем глави заключителна част, библиографски списък от публикации на кирилица (книги, статии, електронни ресурси) и на латиница (книги, електронни ресурси), архивни материали от Български исторически архив на Народна библиотека „Св. св. Кирил и Методий” и Централен исторически архив. Впечатлява и числото на източниците – в библиографския списък са посочени 588 библиографски единици. На

финала на книгата е приложен и именован показалец за бърза и лесна ориентация на читателя сред множеството имена, от личности в различни епохи до съвременни учени.

Наред с богатата фактология, идваща от древността и стигаща до съвременните проекции на феномена „библиотека”, доц. Нели Костова прави обобщаващи изводи и оценки. Така например авторката изтъква аргументирано чрез предхождащи го примери становище, което отстоява и по-нататък в изложението: *Още през Древността се формира специфичен феномен, който през следващите векове се оформя и превръща в устойчиво повтаряща се и повсеместно възпроизводима форма на организация на част от социалнозначимата информация, наречен по-късно библиотека*⁴. По-нататък авторката подчертава, че първите библиотеки възникват в резултат от потребността да бъде съхранено фиксираното върху материален носител знание, добито в процеса на познание на физическия свят, да се

осигури неговото ЕДИНСТВО и многократно използване, с цел приложение или възпроизводство⁵. Даден е пример с огромната, разположена в 62 стаи библиотеката на асирийския цар Ашурбанипал (*Сарданапал* – ст. гръцки), събрала над 25 000 глинени плочки от различните отрасли на съществуващото в далечната епоха знание⁶. Разказвайки увлекателно за най-голямата библиотека на Древността, Н. Костова размишлява и върху особеностите на държавната политика, допълвайки, че в Асирия образованието се поставя на солидна основа, непрекъснато се контролира и насърчава, научните знания са на висота и подпомагат формирането на библиотеката, а създаването на библиотечен каталог обособява библиотечната библиография⁷.

Изобретяването на книгопечатането според Н. Костова демократизира достъпа до книгата, както и самата култура, отделяйки окончателно *функцията на книгопроизводството от функциите събиране и съхранение на книги*⁸. Продължавайки разсъжденията си, авторката изтъква важен факт: печатницата, издателството, библиотеката и архивът, въпреки своята родственоост, от този момент се обособяват в самостоятелни учреждения⁹. Стигайки до епохата на Просвещението, Н. Костова заключава, че се създава библиотека, *освободена от музейните представи за организация на работата ѝ, библиотека, ориентирана вече не към обслужване на работещите в нея учени, а на науката с всичките ѝ отрасли и направления*¹⁰. Същевременно в книгата са разгледани концепциите на Габриел Ноде, Готфрид Вилхелм Лайбниц, Йохан Волфганг Гьоте за

устройството и развитието на библиотеката; проследяват се изграждането на националната библиотека, новите функции на публичните библиотеки. Наред с това авторката се потапя в проблематика и представя в детайли функциите на съвременната библиотека.

С научна вещина и професионализъм, доц. Нели Костова поднася актуално и полезно за всеки специалист в сферата на библиотечното дело и книгата изследване. Нещо повече, монографията „Там, дето знаньето живей“ е необходима книга за разширяване на общо културните познания не само на студенти, но и на един по-широк кръг читатели с интереси към книжовността.

БЕЛЕЖКИ

¹ Костова, Нели. Библиотеки и цензура. – София: За буквите – О писменехъ, 2010. – 220 с.

² Костова, Нели. Библиографията в структурата на науката. – София: За буквите – О писменехъ, 2010. – 196 с.

³ Костова, Нели. Там, дето знаньето живей. Библиотеката като културен феномен. Документално изследване. – София: За буквите – О писменехъ, 2013. – 286 с.

⁴ Костова, Н. Цит. съч. Там, дето знаньето живей, с. 86–87.

⁵ Костова, Н. Цит. съч. Там, дето знаньето живей, с. 94.

⁶ Костова, Н. Пак там, с. 94.

⁷ Костова, Н. Пак там, с. 100–101.

⁸ Костова, Н. Пак там, с. 127.

⁹ Костова, Н. Пак там, с. 127.

¹⁰ Костова, Н. Пак там, с. 131.

NELLY KOSTOVA
PRESENTED IN A MONOGRAPH
LIBRARY AS A CULTURAL PHENOMENON

Abstract

In section *Reviews* Stella Georgieva, PhD, presented the monograph “Where knowledge lives. The library as a cultural phenomenon.” Analyzed the themes and ideas of the book and its author.

Keywords: library, book, bibliography, archives, typography, printing, publishing, library catalog, National Library, a public library.

